

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
FILOZOFICKO-PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

Ústav cizích jazyků

Miroslava Kubrická

Gioacchino Rossini

Italská kultura 1 (UCJ/IK344)

Rok: 2015/2016

Semestr: zimní

Obor: Italská filologie

Ročník: druhý

OBSAH

ÚVOD	2
DĚTSTVÍ	2
STUDIA	2
PRVNÍ SMLOUVY	3
NEAPOL	3
ZAHRANIČNÍ ÚSPĚCHY	4
VÍDEŇ	4
LONDÝN	4
PAŘÍŽ	4
PŘERUŠENÍ TVORBY	5
ŠPANĚLSKO	5
OPĚT V ITÁLII	5
NÁVRAT DO FRANCIE	6
ZDROJE	7

ÚVOD

Gioacchino Antonio Rossini (1792-1868) byl italský hudební skladatel známý především jako autor operních děl, kterých vytvořil přibližně 40, mezi nimi například *Lazebník sevillský*, *Italka v Alžíru*, *Jezerní panna*, *Vilém Tell*, atd. Rossini svou hudbou mnohdy převyšoval literárnost svých operních textů. Byl především melodik a ne náhodou se mu říkalo „*Král melodií*“. Jeho tvorba významně zapůsobila například na tvorbu Belliniho, Donizettiho či Verdiho.

Narodil se v Pesaru v Le Marche, dne 29. února 1792 v hudební rodině. Jeho otec Giuseppe Antonio Rossini (1764-1839) pocházel z městečka Lugo. Hrával na trubku a lesní roh na jarmarcích, tanečních bálech, v kostele, na pohřbech, v divadle, a to nejen v Pesaru, ale i v širokém okolí. Ve svých šestadvaceti letech získal v Pesaru místo městského trubače a rok poté, v roce 1791, se oženil s dcerou místního pekaře, Annou Guidarini (1771-1827). Byla výborná zpěvačka. Zpívala v chrámech i divadlech.

DĚTSTVÍ

Již ve svých šesti letech byl mladý Gioacchino členem vojenské kapely v Pesaru, kterou řídil jeho otec. Hrál zde na „listaro“, což bylo něco jako triangl. Ovšem nejen vojenská kapela, ale také divadlo začalo hrát hned v jeho dětství důležitou úlohu. Otec hrál v pesarském divadelním orchestru na lesní roh, matka zde vystupovala jako sopranistka. Po čase však otec ztratil zaměstnání a rodina musela vést kočovný život. Malý Gioacchino však zpočátku zůstával v Pesaru pod dozorem své babičky. Později se dostal do Boloni, kde se mu dostalo vzdělání, a to jak základní všeobecné, tak i základní hudební v podobě klavírních hodin.

STUDIA

V letech 1802 – 1804 žila rodina v městečku Lugo. Gioacchino v té době projevoval již podstatně větší zájem o své vzdělávání. Seznamoval se se světovými skladateli, jako byl Mozart a v této době také začal komponovat. Z jeho prvních děl jsou známy *Duety pro lesní roh*. Po těchto skladbách brzy následovaly i části opery *Demetrius a Polybios*.

V roce 1804 se Rossiniho rodina přestěhovala do Boloni. Mladý Rossini se učil hrát na klavír, lesní roh a cembalo, ale hlavně se věnoval zpěvu. Gioacchino byl velmi

učenlivý, takže za krátký čas již zpíval menší sopránové sólové partie a role jak v kostelích, tak i na divadelních prknech. Některými divadelními společnostmi byl častěji angažován, aby u nich působil jako mistr cembala. V dubnu 1806, se v Boloni stal žákem hudebního lycea, kde zpočátku studoval violoncello. Jeho dalším snem bylo stát se členem Filharmonické akademie. Byl přijat do pěvecké třídy, kam nastoupil jako sborista 24. června 1806. Ještě v témže roce však z pěvecké třídy přestoupil a zvolil si studium kompozice. Studoval velmi úspěšně, ale studium nakonec z finančních a časových důvodů přerušil.

PRVNÍ SMLOUVY

První smlouvu získal v roce 1810 od benátského divadla S. Moisè, a to na zkomponování hudební frašky *Manželství na směnku*. Její úspěch ho povzbudil k dalším kompozicím hudebně dramatických děl, především frašek a komických děl. Další smlouvu dostal zanedlouho z boloňského Teatro del Corso, pro které v roce 1811 složil hudební komedii *Výstřední nedorozumění*. Také tato komedie potvrdila růst jeho věhlasu mezi operními skladateli, a tak následovaly další zakázky. Již v roce 1812 přišlo s objednávkou milánské Teatro alla Scala. Zde byla nadšeně přijata jeho hudební veselohra *Zkušební kámen*, která mu již otevřela cestu k dalším významným scénám v celé Itálii. Po uvedení děl *Tancred* a *Italka v Alžíru* v roce 1813 v Benátkách již nebylo pochyb o tom, že se objevil skladatel, který nejen dovedl vyhovět vkusu italského obecenstva, ale který svými díly také zřetelně přesáhl průměr převládající na italských scénách. Nebyly tu však jen úspěchy, ale také díla kriticky méně ohodnocena jako *Aurelián v Palmyře*, *Turek v Itálii* a *Sigismondo* z let 1813 - 1814.

NEAPOL

Od roku 1815 se na krátký čas usadil v Neapoli, kdy uzavřel exkluzivní smlouvu s Domenico Barbajou, která Rossiniho zavazovala, že pro neapolská divadla S. Carlo a del Fondo zkomponuje každoročně dvě opery. Zároveň bude mít také na starosti jejich hudební vedení.

Neapolské zpočátku dosti rezervované publikum dovedl ohromit již v roce 1815 operou *Alžběta, královna anglická*. V Neapoli také vznikly některé jeho nejlepší opery jako *Otello aneb Mouřenín benátský*, *Mojžíš v Egyptě* a *Jezerní panna*.

ZAHRANIČNÍ ÚSPĚCHY

V roce 1816 uvedl Rossini v římském divadle Argentina svou dnes nejúspěšnější operu, *Lazebníka sevillského*. Její první provedení zde bylo ovšem provázeno skandálním neúspěchem a teprve další provedení objevovala publiku skutečné hodnoty a krásy díla. Lazebník se již za tři roky objevil v Londýně a poté na dalších evropských scénách, kde svému autoru získával zvuché mezinárodní renomé. Rossiniho známost v zahraničí pak sílila i tím, že ve dvacátých letech vystupoval osobně ve Vídni, Londýně a Paříži.

VÍDEŇ

Do Vídně přicestoval se svou první manželkou, zpěvačkou Isabellou Colbrano březnu roku 1822, se kterou se těsně před odjezdem z Itálie vzali. Colbrano byla totiž členkou Barbajova operního souboru a ten se v roce 1821 stal na několik let impresáři vídeňského Divadla u Korutanské brány. Barbaja si do Vídně přivedl svůj operní soubor a s ním i repertoár s pěti Rossiniho operami. Rossiniho osobní nastudování a dirigování těchto oper, zejména opera *Zelmíra*, pak přiměly vídeňské diváky k neskrývanému a téměř bezmeznému nadšení.

Ve Vídni se Rossini seznámil také s knížetem Metternichem. Ten mu po nějakém čase, kdy Rossini pobýval na statku své ženy Isabelly v Castenaso, nedaleko Boloni, napsal dopis, ve kterém ho žádal o skladbu pro veronský kongres Svaté aliance (1822). Rossini jeho přání vyhověl a ve Veroně uvedl kantáty složené na počest kongresu. Po provedení kantát se Rossini odebral do Benátek, kde pro tamní divadlo La Fenice napsal svou poslední v Itálii vytvořenou operu *Semiramis*.

LONDÝN

Společně s manželkou pak získali kontrakt s londýnským Královským divadlem, kam společně odjeli přes Paříž na podzim roku 1823. Také v Londýně byl svými příznivci bouřlivě přivítán a slavil zde velký úspěch. Jediným anglickým Rossiniho skladatelským přínosem byla kantáta *Pláč múz nad úmrtím lorda Byrona*. Rossini ji složil poté, co do Londýna došla z Řecka zpráva o smrti tohoto velkého anglického básníka (19. 4. 1824).

Londýnský pobyt manželů Rossiniových jim vynesl přesto značný finanční zisk. Uspořádali zde několik úspěšných koncertů a především velmi často vystupovali na hudebních společenských večírcích, na které byli zváni londýnskými šlechtickými rodinami.

PAŘÍŽ

V červnu roku 1824 Rossiniho z Anglie odvolala smlouva s Paříží. Podle ní měl být po celý rok k dispozici Královské akademii. Rossini se tedy usadil v Paříži a na podzim

téhož roku měl již další smlouvu, která ho pověřovala vedením pařížského Italského divadla. Na této scéně byly pak nastudovány některé jeho opery. V červnu 1825 u příležitosti korunovačních slavností měla premiéru jeho kantáta *Cesta do Remeše aneb hostinec U Zlaté lilie*.

Rossini se v této době zcela soustředil na operu. Pro francouzské provedení přepracoval dvě své opery: *Mohamed II* a *Mojžíš v Egyptě*.

Jeho triumfy vyvrcholily operou *Hrabě Ory* v roce 1828. Za nedlouho na to se Rossini rozhodl složit také vážnou operu. Ta byla 3. srpna 1829 v Pařížské opeře uvedena pod názvem *Vilém Tell*. Premiéra opery však nepřinesla očekávaný bezvýhradný úspěch. Ale i přes veškeré počáteční kritické odezvy poctil královský dvůr skladatele titulem Rytíř čestné legie.

PŘERUŠENÍ TVORBY

Rossinimu jeho tvorba přinesla dostatečné ekonomické zázemí a za této situace a po jistě nemalém vnitřním boji nakonec dospěl ke konečnému rozhodnutí. Definitivně se vzdal komponování oper, takže po roce 1830 své operní dílo prakticky uzavřel. Jistě zde hrály důležitou roli také důsledky jeho dosavadního fyzického a psychického vypětí. A tak si ve svých pařížských létech 1830-1836 ponechal jen péči o Italské divadlo, kde prosazoval uvádění nových operních děl skladatelů Belliniho, Donozettiho, Mercadanteho a některých dalších.

ŠPANĚLSKO

V roce 1831 odjel do Španělska. Pro církev zde slíbil kompozici *Stabat Mater*. Nicméně pro nemoc nemohl své dílo zcela dokončit. *Stabat Mater* pak dokončil až v letech 1841-42. Kromě tohoto díla vydal v roce 1835 své jiné významnější dílo, *Soirées musicales*.

OPĚT V ITÁLII

V roce 1836 řešil Rossini osobní problémy. Již léta si se svou první manželkou, zpěvačkou Isabellou nerozuměli, byli si povahově příliš vzdáleni. Proto se v Boloni rozvedli. Žil pak sám, střídavě v Boloni a v Miláně. V roce 1846, tedy rok po smrti své bývalé manželky, se pak oženil s Francouzskou Olympe Pélissier. Obě Rossiniho manželství byla bezdětná.

Revoluční rok 1848 donutil Rossiniho ke spěšnému přesídlení do Florencie. Od roku 1847 začínal navíc trpět hlubokými depresemi, nespavostí, sluchovými obtížemi a vůbec silnou nervovou labilitou. To všechno ho občas přivádělo až k sebevražednému zoufalství a mentální bezmocnosti, jak píše v jednom dopise z října roku 1852 Donizettimu.

NÁVRAT DO FRANCIE

Zdravotní potíže přiměly Rossiniho k návratu do Paříže, kde pak od roku 1855 pobýval až dokonce svého života. V roce 1857, již poměrně uzdraven, se vrátil též ke komponování. Psal téměř denně především různé vokální a instrumentální skladby. Svě manželce věnoval sbírku skladeb nazvanou *Musique Anodine*, kterou sice nevydal, ale často z ní přehrával jednotlivé skladby svým přátelům. V té době vytvořil sbírku svých menších skladeb a nazval ji *Hříchy stáří*. V roce 1863 však komponoval *Malé slavnostní mše*.

Přes všechny přetrvávající zdravotní obtíže byl Rossini intelektuálně neustále velmi aktivní. Nikdy nedopustil, aby mu uniklo cokoli důležitého, co se dělo v hudebním životě. Rád a velmi intenzivně studoval díla klasiků, zejména skladby J. S. Bacha a W. A. Mozarta. V Paříži i ve svém venkovském sídle v Passy neustále přijímal návštěvníky a významné hudebníky z celé Evropy. Všechny fascinoval svým jiskřivým vtípem, ironií, ale také vážnými názory.

Rossini se dožil věku sedmdesáti šesti let. Zemřel dne 13. listopadu 1868 v Passy u Paříže na střevní onemocnění. Byl pochován na hřbitově Père Lachaise. Po deseti letech, byly jeho pozůstatky převezeny do Florencie a uloženy v basilice sv. Kříže.

ZDROJE

BURIAN, Karel Vladimír. *Gioacchino Rossini: život a dílo*. 1. vyd. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963. Hudební profily (Státní hudební vydavatelství).

HILLER, Ferdinand. *Povídání s Rossinim*. 1. vyd. Praha: Panton, 1992. ISBN 80-7039-170-7.

ŠPIČKA, Jiří. *Italské reálie*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2001. ISBN 80-7238-115-6.

Elektronické zdroje

Enciclopedia online. «*Rossini, Gioacchino*». [online]. WWW [cit. 20. 01.2016]:

<http://www.treccani.it/enciclopedia/gioacchino-rossini/>.